

MAI VILÁG

Cluj - Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Vasárnap, szeptember 2

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Str. Bob (volt Kismester u.)
No. 2. Szerkesztőség délután
hat óra után Str. Regina Ma-
ria (v. Deák Ferenc u.) No. 38
szám. — Telefon: Nappal 603,
este 194. — Előfizetési ár:
egész évre 800 lej, félévre 420
lej, negyedévre 220 lej és egy
hónapra 80 lej. Külföldre
szeknek az áraknak kétszerese.
Hirdetések tarifa szerint. —
Apróhirdetés egy szó 2 lej.

„Tűrj, szenvedj, pusztulj, de maradj!”

Egy kolozsvári magyar társaságban tegnap este arról vitáztak elkeseredetten, hogy a megmaradt kevésszámú magyar tisztviselőket is ki akarják taszítani, intrikálni a hivatalokból. A szatmári tisztviselőviszaga adta a vita anyagát, meg a magyar tanárok és tanítók újabb nyelvvizsgálója és egy régimódi öregúr megjegyzése:

— Azért az éhbérért, amit egy köztisztviselő kap, nem érdemes ennyi szekaturát eltűrnie...

És újra kísértett ebben a mondatban, ebben a társaságban a passzivitás átkos szelleme, amely nélkül ma Erdélyben más lehetne a magyar pozíció, de más lehetne a közszellem is. Gondoljunk csak a történelem kínálta analógiákra:

Amikor az 1871 május 10-iki béke „az örökkévaló francia nemzet mellől letépte legkedvesebb gyermekét”, Elzász vér és vas jogán németnek proklamált, a szép és gazdag tartomány francia polgárai kezdték elkótyavetyélni házukat, földjüket, ingóságukat és tömeges kivándorlásra készülöttek. Vasutakon, országutakon megindult az áradat Páris felé. És ekkor Gambetta, aki a bordeauxi nemzetgyűlésen tiltakozott a békekötés ellen, Gambetta, Franciaország diktátora, korának legnagyobb fia, a honfiai erények dicsfényében, üzenetet küldött az elzásziaknak: „Tűrj, szenvedj, pusztulj, de maradj!” Igy kezdődött a nevezetes kiáltvány, amely az államférfiúi bölcsesség, lángoló patriotizmus és fölmagasztosult stilművészet remeke marad. „Ne mozdulj, véd a jövőt és őrizd a sirokat...” fejezte be Gambetta kiáltványát, melyet elolvasni nem lett volna kár sem azoknak, kiknek kisebbségek jutottak hatalmuk alá, de azoknak sem, kik elég bátrak voltak, hogy kisebbségi népüknek sorsa irányítását kezükbe keréjk.

És Gambetta üzenetere Elzász megtorpant; a menekülők megfordították a kocsirudat. A német uralom 42 esztendeje alatt alig 60.000 francia hagyta ott őrhelyét. Összefogódtak. Katolikus, protestáns, zsidó lába a földbe gyökerezett kiirthatatlanul.

Mi nem akarunk itt többet és mást, mint amennyit minden demokráta és progresszív gondolkodású románnak is akarnia kell. Ne kísértésen itt Elzász emléke, nem a multak harca, hanem a jövő békeje a cél.

A román közéletben is ébredésben van már az a szellem, mely ki akarja békíteni a velük és mellettük élő testvéreiket, egyelőre azonban a románság jobb szelleme a saját népeért sem tud semmi jót tenni, mit türelmetlenkedünk akkor, mi, kiket legtöbb helyütt nem is tekintenek elsőosztályú állampolgároknak. De minden vonaton egyenlő gyorsasággal utazik az is, ki harmadik osztályon jár és ha ké-

Matteotti olasz szocialista képviselő gyilkosát Mussolini olasz földre csalta és letartóztatták

Egy női detektív bravurja Az egykori fascista vezérre azért haragszik a Duce, mert bele akarta keverni a gyilkosságba

(Róma, augusztus 31. A Mai Világ tud.) Az olasz hatóságok ravasz trüffel ma elfogták Cesare Rossi, volt fascista vezetőt és képviselőt, aki Matteotti szocialista képviselőt meggyilkolta. A Svájcba menekült olasz Campione városka mellett fogták el, hol

csak egy nagyon keskeny ösvény az olaszoké és idecsalta egy női detektív.

Rossi a Matteotti-pörben oly módon próbált védekezni, hogy különböző súlyos vádakot emelt Mussolini ellen, amiért is menekülnie kellett Olaszországból. Rossit most az olasz rendőrség csalta olasz területre oly módon, hogy egy fiatal olasz detektívöt küldött utána Svájcba, aki azután behálózta Rossit és tegnap rávette, hogy jöjjön vele kirándulni az olasz területen fekvő Campioneba.

A látszat kedvéért az olasz detektívöt is letartóztatták.

Drámai körülmények között történt Stinnes Hugó letartóztatása

(Berlin, aug. 31. Saját tud.) Pár év előtt még Németország koronázatlan ura volt az apja, aki az antant tárgyalások során annyira túlönézetesen védte a német nagyipar érdekeit, hogy majdnem újra háborúság kerekedett belőle. Stinnes Hugó 1920-ban a világ negyedik leggazdagabb embere volt és lát ma Berlinben börtönbe vették.

Stinnes Hugó, az infláció királya volt, ki szinte egymagában diktálta a német márkaromlás tempóját. hoo- végül a mellényzsebéből fizesse ki egész bányavidékek megvásárlását. Stinnes Hugó emel-

nyelmellenül, ha törődötte is, de célhoz jut egyidőben.

Ady Endre énekelte meg, hogy román bánat, magyar bánat, szláv bánat: egy bánat és ha vannak országukat féltő igaz román hazafiak, azok együtt szenvednek az újra kísértő sikanériák és vegzaturák miatt.

De ha jó román is türni kémszerűl, ezerszeresen áll ez magyarra, németre, zsidóra, de mindezeknek a nagy francia államférfi üzenete szól: Tűrj, szenvedj, pusztulj, de maradj!”

Maradj, amíg becsületes közállapotok tesznek becsültté mindenkit itt, ki a közért dolgozni hajlandó.

később azonban természetesen szabdalábra helyezték.

Négy év előtt történt, hogy Giacomo Matteottit, amikor a kamara üléséről hazafelé tartott, a háza előtt öt ember megtámadta és erőszakkal a már egész délután ott várakozó Lancia-automobilba tuszkolta. Matteotti, aki erős ember volt, védekezett és a küzdelem közben megszólaltatta az automobil kurtjét, hogy igy hívja magára a járőrök figyelmét. Két ügyvéd, akik Matteotti házában laktak, a vésszes túlkölsére ki is sietett a házból, azonban abban a pillanatban az automobil elrobogott.

Mint a nyomozás utólag kiderítette, a kocsi vad dulakodás folyt le Matteotti és elrablói között.

Finzi belügyi államtitkár és Rossi voltak a gyilkosság moztatói, Rossit letartóztatták, mindenáron Mussolini szerzőségét hangoztatta, majd börtönéből megszökött. Most őt is elfogják intézni.

lett a nagynémet mozgalom vezére is volt, Vilmos császárnak legnagyobb reménye, hogy általa visszajuthat a trónra. Stinnes Hugó az idősebbik három éve halott és Stinnes Hugó, a fia vizsgálati fogoly. A porosz félhivatalos a letartóztatásról a következő jelentést adta ki:

„A vizsgálóbíró ma délelőtt részletesen kihallgatta ifj. Stinnes Hugót, a hadikölcsönbotrány ügyében. Stinnes Hugó ellen már napokkal ezelőtt megindult az előzetes eljárás és a vizsgálóbíró ma lefolytatta a szembesítéseket is a botrány-pör többi vádlottjával.

Stinnes Hugó kihallgatása és a szembesítések után a vizsgálóbíró úgy határozott, hogy letartóztatásba helyezi Stinnes Hugót,

aki ellen alapos gyanu merült fel, hogy részese a családi botrányban. A „Berliner Tageblatt” értesülése szerint a vizsgálóbíró először egyedül hallgatta ki Stinnes Hugót, majd

szembesítette volt magántitkárával, Waldow-val. A szembesítés rendkívül izgalmas és drámai részletekben bővelkedő volt.

Waldow azt állította, hogy Stinnes is tudott a hadikölcsön-sibolásokról, sőt több esetben maga volt a kezdeményező. Stinnes pénzügyi támogatása nélkül — mondotta Waldow — a maga részéről sohasem lett volna abban a helyzetben, hogy végrehajtsa a nagy pénzüsszegeket igénylő családi manővereket.

Stinnes Hugó végre is megtört és reszkető hangon beismerte, hogy tudomása volt a hamisítáokról.

Későbbi berlini jelentés szerint Stinnes Hugó főörökösének, ifj. Stinnes Hugónak leartóztatása nagy szenzációt keltett, noha az utóbbi napokban elterjedt hírek után számoltak azzal, hogy a letartóztatás megtörténik. Ifj. Stinnes Hugónak felmutatták mai kihallgatása alkalmával a hamburgi házkutatás alkalmával lefoglalt irásbeli bizonyítékokat, hogy nyilatkozzék.

Ifj. Stinnes Hugó letartóztatása után a vizsgálat, a Stinnes-konstern több más vezetője ellen is megindult. A tragikus, hogy Stinnes Hugó a hamisítások idején a megingott nagy vagyont akarta menteni, míg most letartóztatása idején a Stinnes koncert újra erős és hatalmas, de főnökének letartóztatására újra összeomolhat minden.

Apponyi csak a Népszövetség Tanács előtt ad választ a román jegyzékre

(Genf, augusztus 31. A Mai Világ tud.) Gróf Apponyi Albert ma levelet intézett a Népszövetség főtitkárához, melyben elismeri az Antoniadé-levelet vételét. Apponyi leszögezni kívánja, hogy nem kíván részletes vitába bocsátkozni ezuttal a hozzájutott levélben foglalt ténybeli és megítélésbeli tévedéseivel, csak megálapítja e tévedések fennforgását. Apponyi kijelenti még, hogy részletes választ a román részről jött közlésre a tanács előtt fog majd adni.

(Genf, augusztus 31. A Mai Világ tud.) A népszövetségi tanács tagok körében mely hatást váltott ki a nemzeti kisebbségek kongresszusának a népszövetségi kisebbség védelmét eltiltő határozata.

Csak karácsony táján értesítik a kisebbségi tanítókat nyelvvizsgájuk eredményéről

Olyan tanítókat is vizsgára állítottak, kik egyszer sikeresen vizsgáztak már

(Cluj—Kolozsvár, augusztus 31.) Kolozsváron megkezdődtek a kolozsvári, nagyvárad, marosvásárhelyi és tordai tankerületek kisebbségi tanárainak és tanítóinak nyelvvizsgálói. Mintegy 200 kisebbségi tanító és 60 tanár gyűlt össze a kolozsvári vizsgára. A tanárokat a Gh. Barițiu-liceumban vizsgáztatják, míg a tanítók vizsgálói a Tordai-uti elemi iskolában folynak le.

A tanítókat két csoportban vizsgáztatják. Az egyik csoport elnöke Ancica inspektor, a másik csoportot pedig Toma Rosu kolozsvári tanfelügyelő vizsgáztatja. A vizsgák, melyek reggel 8 órától esti 8 óráig folynak, felölelik a földrajz, történelem, alkotmánytan és

a román nyelv anyagát. Miután a két bizottság naponta maximum 40 tanítót bir levizsgáztatni, a vizsgák előreláthatólag még a jövő hét folyamán is tartani fognak.

A vizsgázók között számosan vannak olyanok is, akik már több ízben próbálkoztak a vizsga letételével és olyan vizsgázók is vannak, akik egyszer sikerrel vizsgáztak már. Legérdekesebb az egész ügyben, hogy a vizsgaeredményt nem hirdetik ki és csak utólag, karácsony táján értesítik a tanítókat a vizsga eredményéről. Addig hadd reszkessenek kicsiny existenciájukért. Jó munkát csak nyugodt emberektől lehet várni, nálunk ugyilátszik egyedül a nyugtalanítás a cél.

Közigazgatási és pénzügyi autonómiát ígérnek Horvátországnak

Mária jugoszláv királynő és a tüdőbeteg hovát leány

(Belgrád, augusztus 31. A *Mai Világ* tud.) A paraszt demokrácia vezérei, Pribicevics, Macsek és Trumbics felfogása közt éles ellentét mutatkozik. Pribicevics Horvátország és az egyes országrészek autonómiájáról beszél, de nyilatkozatai közjogilag nem teljesen precízek. Macsek Horvátország önállóságát hangoztatja, míg Trumbics a föderalista berendezkedés álláspontját képviseli.

Markovics Lázár volt igazságügyminiszter érdekes nyilatkozatot tett Horvátország autonómiájának kérdéséről. Kijelentette, hogy

Horvátország közigazgatási és pénzügyi autonómiát kap és hozzátette, hogy Belgrád is óhajtja, hogy megszabaduljon Horvátország pénzügyi terheitől.

A nyilatkozatokból kiderül, hogy mindkét oldalon komolyan gondolkoznak azon, hogy

közeledést hozzanak létre Belgrád és Zágráb között.

A belgrádi sajtó sokkal enyhébb hurokat penget a horvátokkal szemben, mint azelőtt. Tegnap Korosec miniszterelnök nagy beszédet mondott. Hangsúlyozta, hogy a szkupstina zavartalanul továbbra is dolgozni fog és rövidesen hozzákezd az új költségvetés kidolgozásához. Az ideges horvát közvélemény szenvedélyének a levezetésére az új költségvetésben Horvátország részére messzemenő engedményeket fognak tenni, — ha a horvátok meg fognak változni.

Ezek az engedmények, amiket Belgrád nekik kilátásba helyez, a horvátok mai állásfoglalását sok tekintetben befolyásolni fogják.

A gyűjtogatás ügye

Zágrábi jelentés arról számol be,

hogy a parasztothron gyűjtogatása ügyében kiküldött bizottság vizsgálata előre haladt. A bizottság feltétlenül meg fogja állapítani, hogy nem véletlen tüzesetről, hanem előre kitervezett gyűjtogatásról van szó. A Pravda értesülése szerint a közel jövőben számos letartóztatás fog megtörténni.

Egy csokor virág

A jugoszláv lapok a következő esetet írják meg:

Mária jugoszláv királyné, hosszabb utazást tett két év előtt Horvátországban. Az udvari vonat megérkezése alkalmával egy tizenkét éves kislány: Kaleari Lidia gyönyörű virágcsokrot nyújtott át a királynénak.

A kabinetroda néhány nappal ez előtt azt a meglepő értesítést kapta az egyik állami kórház igazgatóságától, hogy Kaleari Lidia, a ki időközben tüdővészben megbetegedett és néhány nappal ezelőtt a kórház belgyógyászati osztályán meghalt, halálos ágyán azt a kívánságát fejezte ki, hogy Ófelsége Mária királyné virágot küldjön a sírjára.

Mária királyné nyomban kijelentette, hogy eleget tesz a tragikus sorsu leány utolsó kívánságának. Még a hír vételének napján kísért a Bled melletti erdőbe és óriási csokor erdei virágot szedett. A csokrot az udvarmesteri hivatal az a megbízással továbbította az állami kórház igazgatóságának, hogy azt Mária királyné nevében helyezték el a seznecsélen leány sírján. A királyné ezenkívül egy festőtiszttel is képviseltette magát a temetésen, aki diszes koszorút helyezett a királyné nevében a koporsóra.

Textil-üzlet kiárusítása

Unió-neca 9. szám alatt.

Csak egész rövid ideig!!!

Vásznak, paplanok, szőnyegek, női és férfi szövetek, selymek harisnyák stb.

Minden elfogadható árért!

Az irek tüntető lelkesedéssel fogadták Kellogot

(London, aug. 31.) Kellog államtitkár Cosgrave ír köztársasági elnök kíséretében a Detroit amerikai cirkáló fedélzetén csütörtök délután Dublin kikötőjébe, Kingtownba érkezett. Midőn a hajó befutott a kikötőbe, a parti erődök 18 üdvözlést adtak le, melyekre a Detroit egy ágyulövessel válaszolt.

A kikötőben az ír szabaddal, miniszterei és a dublini amerikai követ fogadták Kellogot. A fogad-

tatás közben a Detroit fölött ir repülőgépek keringtek.

Az ír főváros uccáin mindenütt hatalmas tömeg éltette az amerikai államtitkárt, amerre csak az autója elhaladt. Az uccákon fegyveres diszörség vont kordont és mindenütt katonazenekarok játszottak. A városházáról Kellog az amerikai követség épületébe ment. Az eddigi program szerint Kellog hétfőig marad Írországnak.

Anghelescu Marosvásárhely helyett Prágába ment

(Tg.-Mures, augusztus 31. A *Mai Világ* tud.) Anghelescu miniszter vasárnapra tervezett látogatása elmaradt, mert a miniszternek sürgősen Prágába kellett utaznia. Jól informált helyről úgy értesültünk, hogy a prágai utazás azért vált szükségessé, hogy ott a kisantant

külgyminiszterei, illetve a népszövetségi ülészakra kiküldendő képviselői, még egy utolsó értekezlet tartanak ottani magatartásukra vonatkozólag. A prágai tanácskozáson értesülésünk szerint igen fontos kisebbségi ügyekben is döntenek.

— A budapesti *A Reggel*, Lázár Miklós briliáns hétfői hetilapja minden újságelárusítónál kapható Romániában. E héten már hétfőn vagy legkésőbb kedden reggel egész Romániában minden újságelárusítónál 10 lejért kapható *A Reggel*, Magyarország és a külföldi magyarok legnépszerűbb, legbátrabb, legérdekesebb hétfői lapja. A *Reggel* 6 oldalas sportrovatában a legkülönbb, a legtájékozottabb sportlapot adja Magyarország és Európa sportjáról. *A Reggel* országos érdeklődést keltő vezércikkeit a lap főszerkesztője, Lázár Miklós írja, aki mögött a legrbriliánsabb író és újságíró gárda áll. A színházat *Egyed Zoltán* írja. A női divatról *Dénes Zsófia*, a férfi divatról *John d'Orsay*, a leghíresebb angol divatszaktő, a mozi rovatát a leghozzáértőbb írók és kritikusok szerkesztik. Főmunkatársak: *Krudy Gyula*, *Szép Ernő*, *Nagy Endre*, *Márkus László*, *dr. Polonyi Dezső*, *Juhász Gyula*, *Adorján Andor* (Páris), *Korda Tibor* (London), *Herczeg Géza* (Bécs). Állandó tudósítók még: Berlinben, Rómában, Bukarestben, Kolozsvárt, Prágában, Amsterdamban.

— Egy volt prefektust letartóztattak a csendőrök. Bukarestből jelentik: A Sorocea megyei Vasilean községben a csendőrök letartóztatták Iov. volt prefektust, ki egy barátjának látogatására érkezett. Miután Iov védekezett a letartóztatás ellen, a csendőrök fegyvereiket használták. A volt prefektus társágában két nő volt a letartóztatás pillanatában, kik elájultak, mikor a csendőrök fegyverükhöz nyultak. A csendőrség állítása szerint Iov prefektust tiltott politikai propaganda miatt tartóztatták le.

MOZIVILÁG

Lon Chaney

Lon Chaneyhez nem lehet a kritika tollával nyulni, őt csak az ismerés és felmagasztosítás szavaival illehetjük. Lon Chaney olyan régiókba találta meg az utat, anynyira felülemelkedett művészetével, elért eredményei révén fölöttünk, hogy meg sem kísérelhetjük őt hozzánk hasonlóként szemlélni és kezelni, közöttünk élőként megfontolni. A Lon Chaney filmek, ha későbbi koroknak megmaradnak, — azon koroknak készültek, nekünk csak annyiban van közünk Lon Chaney művészetéhez, hogy a mi korunk gyermeke elérte azt a kicsiszoltságot, ami természetes haladásával az emberiségnek csak idők múlva értek volna el.

„Aki a pofonokat kapja” előrehaladott pszichológiájával. Mi csak sejtjük az értelmét, tíz évvel ezelőtt az egész egy cirkuszi móka lett volna, mint ahogy egy munkás igen jól nevetett előadása közben, évek múlva csodálkozva állanak majd meg, meglepődéssel, hogy az a mi *Mánk* folyamata alatt készült. Hasonlóképpen a többi nagy alkotások előtt is.

Lon Chaneyt egy új filmben ismerhetjük meg. A *Madridi Cirkusz* (Karnélküli ember) képezi egyik részét annak a csokornak, melyet Lon Chaney művészetének termékeny földje számunkra nyújtott. A *Madridi Cirkusz* a napokban fogják bemutatni a *Select* és *Grand*-mozgóknak.

Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank

Részvénytársaság

Cluj-Kolozsvár, Főter 29.

Sürgőnycim: ESCOMPTE.

Telefon: 16, 11—98, 11—99

Foglalkozik a bankszakma összes ágával

Világi levél

Bartalics Jánoshoz

Kedves komám,
van egy csepp eszed, mond meg?
Mert nekem nincs ma este talán,
csak a szívem és ideghurjaim mu-
szikája uralkodik el rajtam, vala-
mint uralkodik rajtad is nyilván,
amikor írod világ nagy csendjében a
verset, vagy írod utóbbi időben az
együgyű, istenillatú levél, amelynek
fejére mosolyogva kosályi kalapot
cimzel.

S világba eresztéd emigy, hogy
hasonló hangra birjad az emberi szí-
vet. És várod napközben a választ.

Balga vagy, tisztaszívű Ember!
Mert nézd: ki írhatna hasonló-
képpen, Isten lábai mellől levelet
Neked?

A gróf?

Ne kacagj, János!

A bankár?

— Tu-tu... — gépkocsi várja
s benne illatosan és selyemben a nő
s bugyigó nincs is rajta.

A professzor?

Oh, élni, vagy írni nem tud sze-
gény.

Vagy a pap?

No, látod, azok írhatnának, de
félnek, hogy becsapód őket.

Vagy talán az író?

Ne légy sokra ezekkel se, mondom.
Szeszélyes népség és mérhetetlen irigy-
ség világit szinte valahányból. Ha-
ragszanak redd, mert elírod eléjük a
témát, vagy leszidnak, mert jobb ver-
set találtál írni, mint ők.

És szabadverset írtál, János, ami
nem vicc.

Ne essél kétségbe mindazonáltal s
ne emészd magadat, hiszen sovány
vagy ugyanis, mint a bazilika harang-
ján a kötél. Két szomorú szemed
csillanjon örömben és bizál Isten-
ben, aki ott lebeg Kosály felett foly-
ton. Légy kedves önmagad előtt s ha
eluszott látásod élől a nap, ülj a
lámpa alá és állítsd bé pennádat,
mint tüzelésre az ágyút.

Mert, mondom neked, meghallgat
téged, aki Ember.

És ime, válaszol is leveledre azok-
nak seregéből egy.

Kedves komám, a Tiedhez hason-
ló finom életet élek néhány nap óta
én is. Elhagytam a várost, mint a
kaptárt elhagyja a zümmögő méh,
s a virágos mezők felé repültem én
is gyűjteni télire való mézet, hogy
tápláljam azzal majdan a lelkem.

Közel vagyok Hozzád.

S ahogy testvéred vagyok én,
amíg élhetel, Neked, úgy testvére
Kosálynak Debregh.

Mert ott lakom én.

Hallj oda, János: mi székelyek
vagyunk ketten s mi román faluban
lakunk mindketten. De nem ár-
tunk senkinek, látja az Isten. S
ahogy mondom én ezt, bár úgy
mondanó mindama román, aki szé-
kely faluban lakik a sors fordulata
jolytán.

Sokszor vagy eszemben ezen
nyárvégi napokon itten. Elgondo-
lom többször, hogy kicsoda zengő,
gyönyörű leveleket írál, ha látnád:
mily csodálatos itt minden!

Különösen máma, hogy vasárnap
vala az embereknek és állatoknak,
a mezőknek és az utaknak, s még
az égnek is, amely Mária ruhájá-
nak színében mosolygott estig.

Andalogná jártam a parkban s
azt hittem, ártatlan vagyok én min-
den evilági bűntől. Meg-megálltam
itt és amott, s néztem a pirosban
ragyogó szlavia-gruppot, amely a

pillangók legszebb városa ezen a
környéken messze.

És a kána-virágok úgy zengtek
kövéren a szímben, mintha a föld
velük trombitált volna az égre.

S láttam a platóját, amint ezüst
levelein a szellő apró fiai hintáztak
folyton. És a nagy gesztenyefákon
olyan komolyan ültek a tüskés gyü-
mölcsök, mintha angyalok buzogá-
nya lett volna valahány.

S tudod mit láttam még?

Jaj, meg kell mondanom Neked,
hogy az óriás fenyőkön őst haran-
gozott a toboz. S eszembe jutott,
hogy harminc esztendő is elmulok
mingyárt.

Hiába viritnak az ablakokban és

a falak mellett végig a piros mus-
kál-virágok, s hiába ég a szemem,
és hiába marad meg gyermekesnek
a lelkem, mert nem fognak szeretni
mégsem a lányok.

Ez a titkos bu emészt-e Téged?

Bezzeg a faluban, ahol bent jár-
tam máma, nem emészt láthatólag
senkit. Csendesen vannak ők, ahon-
az Isten adta. S csinálják, ami jön
a természet rendje szerint.

S most ki a bölcs, mondd meg?

Te, aki írod a verset, ugratván
szívedet paripamódra, és világfáj-
dalmat érzel?

Vagy én, aki kesergék amiért el-
megy az idő az én fejem felett és az
én népem feje felett?

Bizalmatlanok a kisebbségek a Népszövetséggel szemben

**Megnyit a nemzeti kisebbségek negyedik konfe-
renciája -- Balogh Arthur dr. hatalmas beszédben
kelt a kisebbségek védelmére**

(Gent, aug. 31. A Mai Világ
tud.) Szerdán reggel nyit meg
Gentben a szervezett nemzeti kiseb-
ségek negyedik kongresszusa. Ti-
zennégy államból tizenkét nemzet
képviselője jelent meg a tanácsko-
zásokon. A kongresszus elnöke
Wilfaul olaszországi szlovén képví-
selő volt, aki határos beszédben je-
lentette be, hogy a kongresszus
tárgysorozatán a kisebbségek fon-
tos problémái szerepelnek. A kikül-
döttek között van Balogh Arthur v.
kolozsvári egyetemi tanár, aki
szintén fulmináns beszédet mondott
a kisebbségek érdekében.

Balogh Arthur nagy beszéde

A kisebbségi kérdéshez Balogh
Arthur, az egyik romániai magyar
kisebbségi delegátus hosszabb elő-
adásban szolt hozzá. Rámutat a ki-
sebbségi szerződésekre a békekö-
tésekkel való összefüggésre s ar-
ra, hogy a kisebbségi szerződése-
ket a Nemzetek Szövetsége garan-
tálta, miáltal

Önként a kisebbségek védője- nek szerepére vállalkozott.

— A kisebbségek helyzete —
mondotta — lényegesen függ at-
tól, hogy miként tölti be a Nemze-
tek Szövetsége kisebbségvédelmi
hivatását. De ugyanakkor, amikor
jogosult elégedettségünket nem
hallgathatjuk el, nem szabad a mai
kisebbségvédelemnek minden hiá-
nyát és tökéletlenségét a Nemze-
tek Szövetségének számlájára ír-
nunk. Ezek a hiányok és tökélet-
lenségek ugyanis egyrészt maguk-
ban a kisebbségi szerződésekből
vannak, másrészt a védelmi eljárás-
ban. A szerződésekből biztosított
jogok szűk körűek, a kisebbségek
szabad kulturális és nemzeti fej-
lődésének biztosításáról nem gon-
doskodtak kellőképpen.

A legnagyobb hibája azonban a
szerződéseknél, hogy a kisebbsé-
gek nemzetközi jogi személyisége
nincsen elismerve. Csak a Nemze-
tek Szövetsége tanácsának tagjai
bírnak azzal a joggal, hogy a tanács
közbelépését a biztosított jogok
megsértése esetében kieszaközölhes-
sék.

— A Nemzetek Szövetsége által
kifejtett kisebbségvédelem nem fe-

lél meg a hatályos védelem köve-
telményeinek azért, mert először
is ezt a szövetség tanácsa által
megállapított eljárási szabályok
nem engedik meg. Másodsor pedig
azért, mert a Nemzetek Szövet-
sége még arra sem igyekszik, hogy
ezeknek a szabályoknak keretében

valódi védelmet nyújtson a kisebbségeknek.

Az eljárási szabályok megállapítá-
sánál a kisebbségek egyszerűen ig-
norálva lettek. Ha panasszal járul-
nak a szövetség elé, a legteljesebb
homály fedi azt, hogy ennek mi
lett a sorsa, mert semmiről értesít-
ést nem nyernek és még csak ta-
nuként sem hallgatják meg őket. A
tanács egész kisebbségvédelmi eljá-
rása

nem bír a jogszolgáltatás jelle- gével,

hanem az politikai természetű ki-
egyeztetési, közbenjárás művelet.
Jog és politika azonban két külön-
böző dolog és ha jogi kérdéseket
politikailag akarnak megoldani, ez
annyit jelent, hogy a jog egyse-
rűen el lesz süllyesztve, el lesz te-
metve a politika ingoványába.

— Így aztán nem csodálkozha-
tunk azon, hogy a kisebbségek sé-
relmeit még akkor sem látja a
Nemzetek Szövetsége fennforogni,
amikor az kétségtelenül megállapít-
ható.

— A mai kisebbségvédelmi rend-
szernek minden hiánya mellett is
védelem lenne nyújtható a kiseb-
ségeknek, ha csak a kellő akarat
meg volna erre nézve a Nemzetek
Szövetségében. De épen ez az, ami
hiányzik. Ezt a komoly akaratot
várjuk a Nemzetek Szövetségétől.
A kisebbségek kulturális és gazda-
sági életükben egyaránt háttérbe
vannak szorítva. Az államok egy-
része még mindig abban a meggyő-
ződésben van, hogy

náluk nincsen kisebbségi kér- dés.

Ez azonban egy roppant nagy fév-
hit. Társadalmi tényeket, kialaku-
lásokat nem lehet hatalmi szóval a
világból eltüntetni. A kisebbségek
itt vannak és van joguk arra, hogy
itt legyenek már csak azért is, mert

Vagy talán az a magasszál le-
gény, akit tiszta fehérben és virá-
gosan láttam a lányokra kacagni
máma, hogy már mosolyával sza-
porította az emberi nemet?

Minő oktalannak mutatkozó kér-
dés és mégis mekkora nagy oszlop-
pá nőtt e lámpafényben, ahogy írok
Neked, Bartalis János.

De már lefekszem talán.

Zenéljenek tovább a tücskök, néz-
zék a csillagok a nagy fák tetejét,
és süssön, ha tetszik, a hold.

Hiszen nálam nélkül is olyan
csodálatos, olyan ez az élet.

(Debregh, 1928. aug.)

Tamási Aron.

az élethez és szabadsághoz való
jogukat maguk a szerződések ünne-
pélyesen biztosítják.

— Várjuk a Nemzetek Szövetsé-
gétől a komoly akaratot, amely ér-
vényt szerez a kisebbségek jogai-
nak. Azt a komoly akaratot, amely
csak az igazságosság eszméjét nézi
és nem hajlandó ezt politikai oppor-
tunitási szempontoknak feláldozni.
A kisebbségi szerződések megköté-
se által az egyes államok egyenként
elvesztették azt az interveniálási
jogukat, amellyel a kisebbségvéde-
lem korábbi szakában a kötelezett-
ségeket vállalt államokkal szemben
bírtak. Most ez a jog a Nemzetek
Szövetségének tanácsára szállt át.
Ha a tanács kisebbségvédelmi kö-
telességét nem teljesíti, akkor az a
negyvenmillió ember, akiket együtt
véve úgy hívnak: Európai nemzeti
kisebbségek — minden védelem nél-
kül marad. Ezt pedig nem lehet
megengedni, nemcsak ennek a
negyvenmillió embernek érdeké-
ben, hanem a béke fenntartása ér-
dekében sem, amelynek egyik leg-
főbb feltételként a kisebbségi kér-
dés megoldását ismerték el általá-
ban. Már pedig a béke fenntartása
főcélja magának a Nemzetek Szö-
vetségének is.

Balogh professzor előadását a
kongresszus nagy tetszéssel fogad-
ta.

Még nem kész a francia-angol tenger- észeti egyezmény

Varsó. Lord Cushandon angol
külgyminiszterhelyettes egyik leng-
yel lap munkatársának nyilatko-
zott a francia-angol tengerészeti
egyezményről. A helyettes külgym-
iniszter kifejtette, hogy az egyez-
mény még nem teljesen kész do-
log, mert bizonyos tengeri lesze-
relési kérdésekben a két kormány
álláspontjai között bizonyos diffe-
renciák mutatkoznak. Amerika ál-
láspontja Cushandon szerint a
francia kormány felfogásához áll
közelebb. Az egyezmény szövegét
elküldötték — mint ismeretes —
Amerikának s elküldik Olaszor-
szágnak és Japánnak is.

Ez sem békét szolgál.

Jön a SELECT mozgóban

Lon Chaney legújabb filme

MADRIDI CIRKUSZ
(KARNÉLKÜLI EMBER)

A vasut fél az autóbusztól, tehát megrendszabályozzák

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 31. A Mai Világ tud.) A belügyminisztériumban Duca belügyminiszter elnöke alatt értekezlet volt, melyen Dumitriu közlekedésügyi és Nistor közmunkaügyi miniszter sorozatán az autóközlekedésről is részt vettek. Az értekezlet tárgyszó a törvénytervezetet tárgyalta meg, mely megszorító intézkedések kiadásánál. A megszorító intézkedések tartalmaz az autóbusz-koncessziókat a CFR intervenciójára vették be a törvénytervezetbe, miután az autóbuszok a közlekedésnél komoly konkurrenciát okoznak a vasutaknak.

A tervezet szerint az autóbusz-közlekedést a közmunkaügyi minisztérium fogja ellenőrizni a belügyminisztérium közegeinek közbenjöttével és a koncesszió-taxákból befolyó jövedelmet azoknak az utaknak rendbentartására fogják felhasználni, amelyeken az autóbuszok közlekednek. Az autóbusz-koncessziókat az érdekelt hatóságok adják ki és abban az esetben, ha a koncesszió kiadása több hatóság igénybevételét szükségeltetik, akkor a közmunkaügyi miniszter ad engedélyt a járatokra a megyei hatóságok ajánlatára.

Az autóbusz-koncessziót nemcsak magánosok, hanem a vasuti és a városi, valamint a megyei hatóságok is elnyerhetik. A koncesszionáriusok kötelesek ingyen továbbítani a postai küldeményeket, valamint ha ezek olyan természetűek, hogy kezelésük postaköltséget kíván meg, a postahivatalnokot is ingyen kötelesek szállítani. A régi autóbusz-koncessziók, melyeket a posta adott ki, továbbra is érvényben maradnak.

Tizmilliót tüntetett el a munkások pénzéből egy erdélyi tisztviselő

Szövetkezetet alapított Zolti Zoltán, hogy a munkások pénzéhez jusson

(Bucuresti-Bukarest, aug. 31.) A bukaresti ügyészség eljárást indított Zolti Zoltán, a Lessel gyár hivatalnok ellen, kit 10 millió lej eltűnésével gyanúsítanak. Zolti Zoltán néhány évvel ezelőtt szövetkezetet alapított, melynek tagjai főképpen Bukarestben élő magyar munkásokból rekrutálódtak. A simamódorú Zoltinak sikerült pár év alatt 10 millió lejt összeszednie, a „beszerzési” szövetkezet számára, melynek elnöke természetesen ő lett.

Az élelmes hivatalnok egy darabig fizette a részjegyek után járó osztalékokat, de pár héttel ezelőtt megszüntette a fizetéseket. Az ügyészség hivatalból vizsgálatot indított ellene és megállapította, hogy a szövetkezetnek semmi vagyona sincs, ellenben 14 millió passzívája van. Miután a vállalat könyveiből olyan adatok tűntek ki, hogy a sokmillió passzívára visszaélések miatt keletkezett, az ügyészség megindította a bünygyi eljárást Zolti Zoltán ellen.

* LAPUNK BUDAPESTEN állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII., Baross-tér 19.

Megbukott a tank a katonai vizsgán

Csak egyéb fegyvernemekkel kombinálva van céljuk — Mit szól hozzá Kellog?

(London, aug. 31.) Most fejezték be az angol mechanizált hadsereg speciális gyakorlatait, amelyeknek célja annak kipróbálása volt, hogy a tankok és egyéb gépi alakulatok a nem mechanizált csapatokkal szemben önállóan megállják-e a helyüket. A gyakorlatok a teljesen önálló támadás, felderítés és védelem minden fázisát felölelték, beleértve a folyón való átkelést is.

Teljesen megbízható forrásból vett értesülés szerint a tanulság mindenestre az volt, hogy az önálló tankalakulatok független akciókban még sok tekintetben hátrányban vannak a lovasokkal és a gyalogsággal szemben. Kitűnt például, hogy a tankok rendkívül korlátozott látási viszonyai megakadályozták azokat a bonyolultabb mozdulatok kivételében, miután a kocsivezetők csak egyenes irányban és így is csak igen kis távolságra látnak s ezért még a vezérkocsiról

leadott jelzéseket sem láthatják.

Akadályozza még a tank önálló működését óriási sulya, rengeteg benzinfogyasztása, amely hosszabb utak megtételét majdnem lehetlenné teszi, továbbá aránylag csekély sebessége és nehézkes mozgása. Az éjszakai támadásoknál a motorok óriási lármája messziről elárulta a tankok közeledését, úgy hogy az ellenséges repülők 350.000 gyertyafényerejű világítórakétái könnyen felderíthették hollétüket. A folyón való átkelésre alkalmatlanná tette őket roppant sulyuk, végül a nappali hadmozdulatok lehetetlennek mutatkoztak a lovaság felderítő munkájával szemben. Mindezekből azt a tanulságot vezeték le, hogy a tankoknak inkább csak egyéb fegyvernemekkel kombinálva, főként a tüzérségi előkészítés és gyalogsági támadás közé átkatva szabad szerepelniük.

De mit szól hozzá Kellog?

Amundsen repülőgépét megtalálták?

(Oslo, augusztus 31.) Az Aftenposten jelentést közöl, amely szerint a Lofot-szigetek egyikén

megtalálták a Latham repülőgépet,

amellyel annakidején Amundsen és társai az Italia hajótöröttjeinek felkutatására indultak. A Lofot-szigetek Norvégia északi partvidékén fekszenek, a sarkkörtől északra.

Egy másik oslói jelentés szerint

az Aftenposten jelenti Stockmarnesből, hogy ott Harstadból érkezett, de még meg nem erősített hír terjedt el, amely szerint a Wesseraal szigetcsoporthoz külső szélén megtalálták a Latham roncsait. Hoel sarkkutató az újság érdeklődésére kijelentette, hogy nem igen valószínű, hogy a repülőgép roncsait a Wesseraal-szigetekhez sodorta az ár, mert a tengerár a szigettől északra és északkeletre halad.

Nagy csempészetet lepleztek le a konstaneai kikötőben

(Bucuresti-Bukarest, aug. 31. A konstaneai kikötőben nagyarányú csempészésnek jöttek nyomára a vámhatóságok. A Sfetin nevű német hajó fedélzetén 39 ládát hozott, melyeket Bulgáriában adtak fel és amelyek a vámdeklaráció szerint újságpapírt tartalmaztak. A kirakodás Olteanu vámtiszt jelenlétében történt és az egyik ládát felnyitották, melyben tényleg újságpapíros volt. A ládák kirakása közben az egyik ládát elejtették a kikötőmunkások és a láda több méternyi magasságból a földre zuhant és összetört.

Az összetört ládából szerte-szét hullott a belécsomagolt áru és az ellenőrzésre kürendelt vámtiszt meg

lepetéssel vette tudomásul, hogy a láda nem újságpapírt, hanem kártyacsomagokat és cigarettapapírost tartalmaz.

Olteanu vámtiszt rögtön jelentette az esetet felsőbb hatóságainak, melyektől azt az utasítást kapta, hogy foglalja le az összes „újságpapírt” tartalmazó ládákat. Mikor a többi ládát felnyitották, egyetlen ládában sem találtak újságpapírt, hanem mindegyik tömve volt kártyacsomagokkal és cigarettapapírossal. Az összes ládát lefoglalták és tartalmukat a vámhivatal elkobozta. A vámhatóságok a csempésző hajóskapitányra 2 és félmillió vámbírságot rótt ki.

Biztos trükk

Nevezdél hangosan Balánnak, akkor megmenekülsz!

Fürdőkedvezmény, ami nincs

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 31. A Mai Világ tud.) Kellemtelen csatlódás érte a fürdőhelyeken nyaralókat, kik nyári pihenőjük leteltével eredeti lakóhelyeikre akartak visszautazni. Ez év tavaszán a CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, hogy a fürdőhelyeken nyaralóknak 25 százalékos jegykedvezményt biztosít. A rendelkezés külföldi mintára készült és az idegenforgalom fellendítését célozta.

A CFR vezérigazgatósága plakátok és újságok útján hozta a nagyközönség tudomására a nyári jegykedvezményt és az eredeti rendelkezés szerint a fürdőhelyre utazóknak meg kellett őrizni bankjegyüket, melynek felmutatásával a fürdőigazgatóság igazolása mellett az állomási jegypénztárak visszafelé megadják az ígért kedvezményes jegyet.

Ezt a rendeletet azonban rögtön követte egy másik CFR rendelkezés, amely szigorúan meghagyta a vasutas személyzetnek, hogy minden utazótól vegyék el a leszálló állomáson a használt vasutjegyet. Miután a két rendelet szinte egy időben jelent meg, a kedvezményes vasutjeggyel fürdőkre esalt utasok jegyeit is elszedték a vasutállomásokon. A fürdőzők kénytelen-kelletlen leadták a vasutjegyeiket és a vasuti személyzet azzal vizsgálták őket, hogy a fürdőigazgatóságok igazolványainak felmutatása bizonyára elegendő lesz ahhoz, hogy visszafelé megkapják a kedvezményes fürdővonat jegyet.

A hazatérő fürdőzők, mikor a jegypénztárnál megjelentek a fürdőigazgatóságok igazolványaival, a vasuti pénztárosok megtagadták a jegyek kiadását azzal, hogy csak az eredeti jegy felmutatása mellett adhatnak kedvezményes jegyet.

Igy csinálnak nálunk propagandát.

— Amikor jószívű emberek vesztett kutyát mentenek ki a Marosból. Marosvásárhelyről jelentik: A város határában egy pásztor kutyáján a veszettség jelei mutatkoztak. A pásztor összekötözte a kutyát lábait és a Marosba hajította a beteg állatot. Jószívű fürdőzők kimentették, a partra vitték, ahol a gyerekeik játszani kezdtek vele, mire a kutya kettőt közülük megmárt. Az egyik gyereket, névszerint Orosz Pétert súlyos állapotban beszállították a kolozsvári Pasteur-intézetbe.

Külföldi cipőújdonságok

szencziós modellekben megérkeztek

az
ERICA

CIPŐÁRUHÁZÁBAN
CLUJ, (PIAȚA UNIRII)
FÖTÉR

13

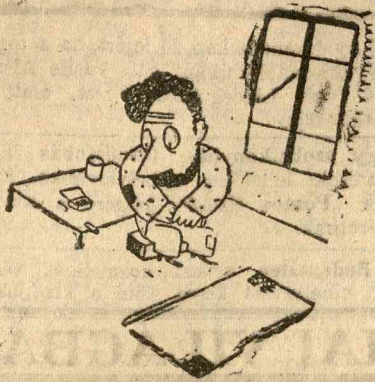
Vidéki rendeléseket pontosan eszközölünk.

Meg nem felelő árut kicserélünk.

TELEFON INTER. 578.

HIREK

Az udvarias demokráciáé

Ifju Stinnes: Mégis szép ettől a demokráciától, hogy az embert a magántitkárával együtt csukják le...

Irná vagy nem irná?

Az egyik: Azt mondja meg nekem, ha magától függne, mint ahogy nem függ: aláírná, vagy nem irná alá?

A másik: Hogy őszinte legyek: én a magam részéről gondolkodás nélkül aláírnám. Mért is ne? Irtam alá már rosszabb papirost is. (Tudniillik váltót, mely azáltal lett rosszabb, hogy én is aláírtam.) És kérem alássan: mért ne irnám alá? Ilyen válogatott autogramm-gyűjteményen még ugye szerepelt a nevem.

Az egyik: Léha beszéd. Én azt hiszem, hogy nekünk ezt az írást nem szabad aláírunk.

A másik: Mért ne írhatnók alá? Kérem alássan, én annak idején a házassági szerződést is aláírtam a feleségemmel együtt. Ez is olyan békepaktum-féle. Mind a ketten arra köteleztük magunkat, hogy örök időkre kerülni fogunk minden háborúságot. Ugy-e, maga is aláírta? No és mi lett a vége? Amióta aláírtam ezt az írást, egy pillanattal se volt békeségem. Örök háborúság az életem.

Az egyik: Mit akar ezzel bizonyítani?

A másik: Semmit. Vagy legfeljebb annyit, hogy az efféle íráások nem jelentenek sokat. Mindenki békeséget akar, tehát mindenki nyugodt lélekkel aláírhatja. Ha aztán nem bírja ki a házasságot, egyszerűen beadja vagy a derekát, vagy a válókeresetet.

Az egyik: Ugyan ne keverje mindig össze a házasságot a politikával.

A másik: Én összekeverem? De hogy is keverem össze! Csak nagyon hasonlítanak egymáshoz a bestiák. Az emberek többnyire politikából házasodnak. Az egyik üzleti politikából, a másik pénzügyi politikából, a harmadik fajvédő politikából. A szerelmi házasság a legtrikább. És többnyire csak utólag derül ki akokr is, hogy némely ember voltaképpen szerelemből házasodott. (Akinek tudniillik nem adják meg a hozományt.) A politikai szerződések szakasztott ilyenek. Ha mi Olaszországgal barátokozunk, vagy Törökországgal, vagy a németekkel, ez félig-meddig szerelmi házasság. De az egész világgal egyszerre nem lehet szerelmi viszonyt folytatni. Ez a Kellog-féle paktum.

Az egyik: Most már ott van maga is az én uccámban. Tehát nem szabad aláírni.

A másik: Én azt mondtam, hogy nem kell aláírni? Én azt mondtam, hogy alá kel írni. Mért ne írnök alá? Nem lehet az erkölcsstelen, amit az egész világ nyiltan csinál.

Az egyik: De nem is lehet valami jó, amire az egész világot meg-invítálják. Amikor a nagy osztogatás volt, ugy-e, minket kizavartak a teremből? Amikor lakomára hívnak, akkor bizonyosan megkosztásodott az ebéd.

A másik: Állapodjunk meg ötven percentes kiegyezésben. Egészen mindegy, akár aláírjuk, akár nem. Legokosabb, ha leülünk kártyázni. Aki nyer, annak van igazsága...

Mihali polgármester Bukarestben. Mihali Tivadar kolozsvári polgármester tegnap este dr. Pop Dénes tisztifőügyész képviselőjében Bukarestbe utazott, hol a városházi tisztviselők ügyében jár el. A polgármester bukaresti útja ezenkívül összefüggésben van a kolozsvári mézárások ügyével is. Dr. Tofan állatgészségügyi felügyelő, mint ismeretes, egy egészségügyi rendelet alapján betiltotta a Széchenyi-téri bódékban áruuló mézárások árusítását azzal, hogy a törvény szerint csak vezetékkel ellátott helyiségekben lehet húst árusítani. Miután közel száz mézáros existenciájáról van szó, Mihali polgármester eljár az illetékes minisztériumokban, hogy a Széchenyi-téri bódékban árusító mézárásokat engedjék ott árusítani mindaddig, míg elkészül a kolozsvári vásárcsarnok.

Balán Nagyváradon járt? Nagyvárad tudósítónk jelenti: Tegnap este az a hír terjedt el Nagyváradon, hogy Balán a külvárosban tartózkodik. Több lovasrendőr ment ki a jelzett helyre, azonban a banditát természetesen nem találták.

Nyolcemeletes földalatti garázst építenek Londonban. Londonból jelenti: A Victoria pályaudvar közelében a napokban kezdik el egy nagyszabású, nyolcemeletes földalatti garázs építését, ahonnan minden emeletmagasságból több irányban utak vezetnek a földfelletti forgalom úttesteire. Ez az első ilyen garázsépület kísérlet s ha a földalatti garázsosítás bevalik, több ilyen óriási földalatti garázst is fognak építeni. A terveket a közlekedésügyi minisztérium már jóváhagyta s így csak a kivitelten működik, hogy a világvárosi élet hogyan fogja értékesíteni az érdekes újítást.

Beiratások. Az orth. izr. elemi iskolában a beiratások szeptember 2-től 10-ig tartatnak meg a Str. G. Berthelot (v. Eötvös-u.) 8. sz. alatti iskola helyiségében d. e. 9-től 12-ig és d. u. 2-től 6-ig. Figyelmeztetjük a szülőket, hogy a fenti határidőig mindenki irassa be gyermekét, mert azon túl senkit sem lesz módunkban felvenni. Cluj, 1928. augusztus hó 31-én. Az iskolaszék.

Szeptember második felében megalakul a kolozsvári kereskedők segélyező egyesülete. A kolozsvári Sfatul Negustoresc választmánya tegnap este gyűlést tartott, melynek tárgya a kereskedők kölcsönös segélyező egyesületének megalakulása volt. A jelentések szerint eddig 170 tagja van az egyesületnek, de még számos tagbelépés várható. A tegnapi választmányi ülés egy bizottságot delegált az egyesület alapszabályainak elkészítésére. Az egyesület alakuló közgyűlését szeptember második felében tartják meg.

Nagyváradra érkezett Anghel Stefan vámnépszektor, aki a Flórián vámfőnök elleni vizsgálatot folytatja le. Nagyváradról jelenti: Ma Nagyváradra érkezett Anghel Stefan a kolozsvári és biharmegyei vámkerület főnöke, aki Flórián nagyvárad vámfőnök ellen felmerült panaszokat és feljelentéseket fogja megvizsgálni. A várad kereskedők és iparosok nevében Fried János dr. ma egy memorandumot adott át az inspektorának, amelyben részletesen rámutatnak a vámfőnök viselt dolgaire. Az összegyűjtött adatokból megállapították, hogy a vámfőnök a felelőssel durván bánt, olyan cikkekről kért analízist, amelyeket már szállítottak, tehát felesleges költséget okozott a kereskedőknek. Általában olyan volt az ügykezelés, hogy a felek a legszívesebben elkerülték a vámbívatalt. A vizsgálat eredményét egész Biharmegyében élénk érdeklődéssel várják.

Másfélévi börtönt kapott egy parasztleány, ki félholtra verte édesapját a bivalyok áráért. A kolozsvári törvényszék Várnav tanácsa ma tárgyalta Takács Márton 21 éves szászfenesi parasztleány bünyét, ki apja ellen elkövetett súlyos testisértés vádjával terhelve állott a bíróság előtt. A vádirat szerint ez év tavaszán Takács Márton sorozáson volt Kolozsvárt, honnan részegen tért haza. Mikor a fiu belépett a házába, apja elébe futott és boldogan mondta: hogy eladta a bivalyokat. Az ittas Takács Márton éktelen dühre gerjedt, majd később megdöbbenve magát és 2000 lejt kért apjától a bivalyok árából. Az öreg Takács megtagadta ezt, mire a fiu botot ragadott és azzal támadt apjára, kit súlyosan bántalmazott. Az öreg Takácsot a ház előtt elmenő esendőrök szedték ki fia kezéből és ugyancsak őket szállították be a klinikára, hol hat hétig feküdt sérüléseivel. A törvényszék a verekedő fiut egy és fél évi börtönnre ítélte.

Amerikában ismét fellépett a hőhullám. Párisból jelenti: Newyorki kábeltávirat jelentése szerint az Egyesült Államok keleti partvidékén újra teljes intenzitással fellépett a hőhullám. Newyorkban és közvetlen környezetében tegnap reggel már a korai órákban harminc fokot mutatott a hőmérő. Délben a hőség elérte a harminchat Celsius és órákon át tartotta magát a kibíratatlan forróság. Számos napszúrású esetet jelentettek s három ember meghalt hőgutában.

Az erdélyi növény-nemesítő Kolozsváron. Az Erdélyi Gazdasági Egylet szeptember hó 2-án megnyíló mezőgazdasági kiállításán együtt lesznek az erdélyi növény-nemesítő gazdaságok. A vetőmagot vásárolni óhajtó gazdaközönség számára bő alkalom nyílik a legjobb félések között való válogatásra. A kiállítás a barcasági száz növény-nemesítő gazdaságok és iskolák is résztvesznek. A kiállítás plakátjai városzerte tájékoztatják a közönséget a kolozsvári gazdanapok programja felől.

Beiratás az óvodába. A Cal. Regele Ferdinand-uti izraelita óvodába és 7 osztályu elemi iskolába a beiratások szept. 2-10-ig, naponta d. e. 9-12-ig és d. u. 3-5-ig eszközöltetnek az iskola helyiségében. Nyomatékosan figyelmeztetjük a t. szülőket, hogy legkésőbb szeptember 10-ig irassák be gyermeküket, mert ezen határidőn túl nem áll módunkban beiratást eszközölni. Igazgatóság.

Misu Cantacuzinót vasárnap temetik. Bukarestből jelenti: Misu Cantacuzino temetése vasárnap lesz. A kormány nevében Anghelescu közoktatásügyi miniszter, a nemzeti parasztpárt részéről Maniu Gyula és Mihalache, az igazságügyminisztérium megbízásából Popescu államtitkár fognak beszélni.

Szeptember 5-én kezdődnek a pótvizsgák. A középiskolai javító és pótvizsgák szeptember 5-én kezdődnek és 15-ig fognak tartani az egész országban.

Egy évi börtönt kapott a szerelmes közlegény, ki szakaszvezetőnek adta ki magát, hogy imponáljon. A kolozsvári hadbíróóság ma tárgyalta Grăjdeanu Ioan közlegény bünyét, ki hamisítás és rangbitórlás miatt állítottak hadbíróóság elé. A vádirat szerint Grăjdeanu, ki a szamosfalvi repülőosztagnál szolgált mint közlegény, egy vasárnap délután, mikor kaszárnyafogságra volt itélve, megszökött a repülőtelepről és egy kimenő jegyet hamisított, melyben magát, mint szakaszvezetőt tüntette fel. Grăjdeanu felvarta vállára a szakaszvezetői rang jelvényeit is és büszkén feszített babájával a sétatéri korzón, kit egy káplártól hódított el az aranyosan fénylő szakaszvezetői stráffal. A térparancsnokság egyik altisztje igazolásra szólította fel az álszakaszvezetőt és miután igazolványát gyanusnak találta, bekísérte a térparancsnokságra. Itt kiderült, hogy a szakaszvezető csak közlegény és hogy a kimenő jegyet hamisította, amiért bíróság elé állították. A hadbíróóság 1 évi börtönnre ítélte az álszakaszvezetőt.

Ingyenes állásközvetítés. Válatatok, cégek figyelmébe. Kitünő munkakerők, mérlegképes könyvelők, levelezők (főtisztviselők is), gyors- és gépirónok, irodai munkakerők, segédkönyvelők, üzleti alkalmazottak vannak előjegyzésben a Magántisztviselők Szövetségénél, Str. Coga niceanu 7. Felhívjuk a vállalatokat és cégeket, hogy ha tisztviselőre, alkalmazottra van szükségük keressék meg elhelyező irodánkat, mert így jól képzett, komoly tisztviselőkhöz jutnak.

A szeretőjével és két fiával verette agyon az urát egy árkod parasztaasszony. Marosvásárhelyről jelenti tudósítónk: Árkod községben Szabó Croma Ilona állandó viszályban élt férjével. A veszekedések és az ezt követő verekedések főoka az volt, hogy az asszony elhatározta, hogy végkép leszámol az urával és felbízta két fiát, Vaszil és Simont és szeretőjét, Rácz Pávelt, hogy a férjét löjje le. A fiuk és a szerető úgy döntöttek, hogy inkább agyonütik és hatalmas dorongokkal nekiestek a szerencsétlen embernek, kit holtra vertek. A tetteseket és a felbújtó rossz asszonyt a csendőrség letartóztatta és beszállította a marosvásárhelyi ügyészség fogházába.

Templombérlések. A Cluj-Kolozsvári Izr. Hitközség titkári hivatal ismétellen felhívja a Ferdinand Király-uti templom üléseinek régi bérlőit, hogy jogaik vasárnap estig bezárólag vétetnek figyelembe. Hétfőtől kezdve az ülések minden tekintet nélkül a jelentkezőknek bérbe fognak adni.

Megvételre keresek jókarban levő komplett hálóberendezést. Árpád-ut 25.

Uj érdekcsoport bevonásával továbbra is üzemben tartják a „Nerva” szanatóriumot

(Cluj—Kolozsvár, aug. 31. A Mai Világ tud.) A kolozsvári Nerva szanatórium részvénytársaság tegnap este rendkívüli közgyűlést tartott. Elhatározták, hogy miután az egyezség létrejött a hitelezők és az igazgatóság között, az intézetet nem számolják fel, hanem új érdekcsoportok bevonásával kibővítik a vezetőséget és tovább folytatják az intézet üzemét. A vezetőségbe beválasztották Szabó Jenőt, Fischer Kálmánt, Fischer Albert, Reich és Barla építészeket. A szanatórium orvosi kara meg-

marad és új orvosokat fognak még bevenni az intézet orvosi karába.

Ez a megoldás azonban csak ideiglenesnek látszik, mert megbízható értesülések szerint tárgyalások folynak a kolozsvári keresztény egyházakkal olyan irányban, hogy vagy kórház, vagy leányintézetet részére vegyék át az intézetet. Az egyházak hír szerint a befektetett tőkének mintegy 50—60 százalékaért hozzájutnának az egész vagyonkomplexumhoz, miután minden hitelező már elengedte követelése hetven százalékát.

Sulyos affér Bródy Sándor elhanyagolt sirja miatt a rákoskereszturi zsidó temetőben

(Budapest, aug. 31. Saját tud.) Most volt halálának évfordulója a magyar toll egyik legnagyobb mesterének, Bródy Sándornak. Őt fia maradt Bródy Sándornak, kik kegyeletes érzéssel osztozkodtak apjuk sirjának ápolásában, közülük dr. Bródy István 40 pengő sirgon-dozási adót is lefizetett.

Amikor az évfordulón a Bródy fiúk a magyar író és művészvilág számos tagjának kíséretében kimentek a sírhoz, elképedve látták, hogy

dudva lepte el a hantot, elszáradt, kiégett fű, bógáncs borította el Bródy Sándor sírját,

olyan elhanyagolt volt, hogy gyermekei hangos zokogásra fakadva állottak a süppedő hant körül.

Kihívóbb és szomorúbb volt a hant ápolatlansága, mert az összes környező sírokban az irodalom, művészet értékes nevei gyönyörű virágok alatt pihentek.

Valaki megszólalt a zokogó Bródy fiúk mögött:

— Ezt a feledést és gondozatlanságot aligha érdemelte meg a nagy magyar író.

A Bródy fiúk elkéseredetten mentek a temető irodájába, amely ott van a temető bejáratánál és egyikük, dr. Bródy István, a Starfilm részvénytársaság titkára megkérdezte az egyik alkalmazottat:

— Miért hanyagolták el úgy édesapámnak a sírját?

Az egyik alkalmazott csak úgy foghegyről válaszolt:

— Hja, tetszett volna befizetni az ápolási díjat, akkor most nem csodálkozna.

Dr. Bródy István erre elővette a nyugtát, mellyel igazolta, hogy befizette a sír ápolási díját, mire a tisztviselő megjegyezte:

— Na, nem történt olyan nagy baj, legfőlegbb tévedtünk.

— Maguknak csak ennyi válaszuk van arra, hogy Bródy Sándor sírját elhanyagolják — kérdezte felháborodva dr. Bródy István, mire az alkalmazottak türehtelen hangon kezdtek beszélni és még ők haragudtak, amiért Bródy Sándor fia felelősségre merete vonni őket a sír elhanyagolása miatt.

Rendőrral fenyegetőztek, mire Bródy Istvánt elhagyta türelme, valósággal

idegrohamot kapott, felragadta a temetőiroda könyveit és darabokra tépve odahajította az egyik asztalra

— Kegyeletnélküli rossz emberek! Hát ezt érdemelte az én édesapám!

A temető körül tartózkodó tömeg egyre szélesebb gyűrűben vette körül az irodahelyiséget és a megbotráncolás, a tisztviselők eljárása és hangja fölötti tiltakozás olyan arányokat kezdett ölteni, hogy

a temető előtt tarózkodó rendőrörszemnek kellett közbelépnie,

hogy a temető alkalmazottait a Bródy Sándor elhanyagolt sírja miatt sulyosabb inzultus ne érje.

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresők részére egyszeri hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Perfekt magyar-román gép- és magyar gyorsírónó alkalmazást keres. Cim a kiadóban.

Francia nyelvkursus kezdők és haladók részére. Jelenkezés Kis-ucca 32.

Butorozott szoba fürdőszoba használat-fal Fötér mellett kiadó. Cim a kiadóban.

Kiadó nagy szoba, konyha, élel-kamra, veranda. Donát ut 110. szám alatt.

Uj nyakkendő kap 20 lejért, ha a régít a „Nyakkendőklínkán” Str. Vasile Alexandri (volt Linceg-ucca) 9. sz. alatt átalakíttatja.

Egy szoba-konyha, fürdőszoba lakást keresek, lehetőleg a belvárosban. Levelek „Pontos fizető” jellegére a kiadóba kéretnek.

Budapesten orvosi kozmetikát végzett nő elhelyezést keres. Cim a kiadóban.

HIRDESSEN A MAI VILÁGBAN

Nagy befogadóképességű

ÜZLETHELYISÉGET

keresek

Cluj város központjában, lehetőleg a Piața Unirii (volt Fötér) vagy a Calea Regele Ferdinandon (v. Wesselényi-ucca és a Ferencz József-ut eleje).

Részletes ajánlatok

„ELCO”

Strada Regina Maria

(volt Deák Ferencz-ucca) 32. szám alá küldendők.

Vidéki kölcsönkönyvtár részére

ELADÓ

1500 KÖTET KÖNYV

bekötve válogatott új magyar könyvek
Értekezni: Hegedűs Hirtapiróda
Kölcsönkönyvtár, Nagyvárad

CSAK 8 NAPIG!

Mindenféle

CIPŐK

rendkívül
olesó árak mellett
lesznek elárusítva

a

FRIEDMANN

cipőüzletben Cluj,
Fötér 9. szám
(Volt Batta-helyiség)

MEGHIVÓ

Magán, vagy üzleti ügyekben utazások alkalmával

Budapesten

a legkellemesebb otthont nyújtja a legelőnyösebb feltételek mellett a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben levő

Grand Hotel

PARK-NAGYSZÁLLODA

Budapest, Baross-tér 10. szám.
mert 20 százalékos engedményt kap, mint ezen lap előfizetője olesó szobaárainkból, 10 százalékos engedményt kap olesó éttermi árainkból (kitűnő házi konyha),

Öt pengőt megtakarít autótaxi költséget, mert gyalog átjöhét egy perc alatt a pályaudvarról

Nálunk otthon érzi magát. Elsőrendű kiszolgálás, szigoruan családi jelleg. Saját érdeke ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg.

Előzetes szobamegrendelés ajánlatos.

AREGGEL

Kapható most már Romániában is.

Ara 10 lej.

Minden számban 4 oldal vasárnapi sport.

Három zsák hamis vasuti jegyet égettek el a kolozsvári állomáson egy mozdony kazánjában, a Pátria közlése szerint

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 31. A Mai Világ tud.) Kolozsváron olyan hírek terjedtek el, hogy az állomáson, egyik mozdony kazánjában három zsák vasuti jegyet égettek el. A különös hír terjesztői azt állítják, hogy a jegyek elégetése összefüggésben lenne egy CFR vezérfelügyelő kolozsvári látogatásával, ki hamis vasuti jegyek ügyében folytat bizalmasan nyomozást.

Nemrégiben ugyanis — mint azt a külföldi szakértő fedezte fel — hamis vasuti jegyekkel operáló társaságnak jöttek nyomára és a jegyhamisítások szálat Erdélybe vezették. A nyomozó hatóságok megállapították, hogy a hamisítók Budapesten nyomtatatták a hamis vasuti jegyeket, melyeket oly nagy mérték-

ben hoztak forgalomba, hogy

az államvasutak kára csak Erdélyben 4 millió lejt tett ki naponta.

A kolozsvári „Patria” közlése szerint az állomáson elégetett jegyeket egy magasrangu vasuti tisztviselő utasítására vetették tüzbe, mert el akarták tüntetni teljesen a hamisítások nyomait.

A lap ezzel kapcsolatosan megjegyzi, hogy

az összes állomásokon hasonló manipulációk folynak,

miután rövidesen evv ellenőrzőbizottság fogja végigjárni az ország összes állomásait, hogy a jegykészletet felülvizsgálja.

Janovics Jenő nagylendületű programmal akarja a közönséget újra színházba szoktatni

Minden elfogadható eredeti erdélyi darabot előadnak

(Cluj-Kolozsvár, aug. 31.) Janovics Jenő, a kolozsvári Magyar Színház kitűnő igazgatója, a most következő színházi évadban rendkívül nagyvonalú és egészen fővárosi programmal akarja a közönség színház iránti érdeklődését feléleltetni. Jövő terveiről a következőket mondotta:

— Hogy irodalmi és művészi törekvéseiből mennyit és mit valósít meg a színház, az kizárólag a közönségtől függ. Ha a közönség érdeklődése a komoly művészi akarással lépést fog tartani a színház lelkes és becsületes szándékaival, akkor a jövő évad nagyon gazdag lesz följegyzésre érdemes művészi eseményekben. Állami, vagy városi támogatásban részesülő színháznak meg van az a lehetősége, hogy függetleníti magát a közönség ízlésétől. De a kolozsvári Magyar Színház, melyet állami támogatás helyett az elbírhatatlan 26 százalékos jegyadó milliói terhelnek, nem függetlenítheti magát a közönség szeszélyeitől. A kolozsvári Magyar Színház a művészi erőnek szaporításával s a munkatelejsítmény fokozásával akarja a fenyegető gazdasági válság veszedelmét elkerülni.

— Hogy a kulturára szomjas, de anyagiakban erőtlenné vált közönség sürűbben látogathassa a színházat, a jövő évadban minden hónapnak 2-3 esetleg 4 estéjén is igen olcsó helyáras előadásokat fog rendezni a színház s ilyenkor a régi, klasszikus irodalom egy-egy műve, vagy az újabb irodalom egy-egy értéke fog előadásra kerülni.

— A színháznak az erdélyi magyar dráma lendületét célzó törekvései mindaddig meddők maradtak. A jövő évadban a színház a már eddig benyújtott s november 1-éig még benyújtandó eredeti erdélyi darabok közül kiválasztja a hite szerint sikerrel előadhatókat s azokat különös szeretettel és kettőzött gondossággal fogja előadni. Nem csak Kolozsváron, de elő fogja adni őket Nagyváradon is és

esetleg Erdély többi városaiban. Minden ilyen előadás alkalmával a bruttó-bevétel 25 százalékát írói tiszteletdíjként fogja a szerzőnek kifizetni, Igerete van azonkívül az igazgatónak a budapesti Nemzeti Színház nagynevű igazgatójától, hogy ezeket az itt előadandó darabokat különös figyelemmel fogja kísélni s ha valamelyiktől sikert remél, színtre fogja hozni.

— De éppen azért, mert ezt a feladatot halálosan komolynak tartja a színház s nem tartja itéletét csálhatatlannak, önként alakít maga fölé egy felelősségi fórumot. E felelősségi jury tagjai közé szeretné fölkeríteni Kolozsvárról Áprily Lajost, Nagyváradról Tabéry Gézárt s Aradról Krenner Miklóst.

— Azt az áldozatos munkát, a melyet a román-magyar kultur-

csere eszméjének szolgálatában a színház évek óta kifejti, a jövő évadban is folytatni akarja két román darabnak előadásával: Minulescu „Allegro ma non troppo” című vígjátéka (a Janovics Jenő fordításában) és Goga Octavian legújabb darabja fog színtrekerülni (ez utóbbi a Kádár Imre fordításában).

— Tolstoj születésének 100 ik évfordulóját novemberben az „Első holttest” bemutatásával fogja megünnepelni a színház. Ugyancsak ünnepi előadást szentel a színház a Schubert-centennáriumnak. Molnár Ferenc színműiről működésének 25-ik évfordulóját egy ciklus rendezésével ünnepli a színház, amelynek keretében adni fogják: Doktor urat, az Ördögöt, Liliomot, Testőrt, Hattyút, Játék a kastélyban s a ciklus befejezésül Molnár Ferenc jövő évadban színtrekerülő új darabját. Ugyancsak öt előadásra terjedő ciklussal fogja ünnepelni a színház Lehár zeneszerzői működésének 30-adi évfordulóját.

— Disze lesz a műsornak Beaumarchais Figaro házasságának és Schiller Stuart Máriajának előadása. Hauptmannról a Hannela mennyemenetele és Shawtól a Tanner John házassága fog színtrekerülni.

— Az eddig szerződött tagok névsora pedig ez: Karácsonyi Ili, Kondor Ibolya, Kun Magda, Betegh Bébi, Kőszegi Margit, Poór Lili, Marsi Gizi, Petróczy Alice, Izsáky Margit, Parlagi Ilonka, Székelyhidya Adrienne, Laczkó Aranka, Miklóssy Margit, Czopán Flóra, Szentgyörgyi István, Leövey Leó, Mihályfy László, Solyom Győző (az új énekes bonvivant), Tóth Elek, Hoykó Ferenc, Kemény László, Mészáros Béla, Olasz Lajos, Izsó Miklós, Ihasz Aladár, Tompa Béla, Lantos Béla, Selmezy Mihály, Réthely Ödön, Tompa Sándor, Balázs Samu, Fülöp Sándor. Rendezők: Dr. Janovics Jenő, Imre Sándor, Izsó Miklós. Karmesterek: Stephanidesz József, Komjáthy Károly, Török Emil. Ügyelők: Harcsay Ferenc, Wild József. Sugók: Szigetváry József, Hevesi Jenő.

Ez a program valóban sokat ígér és minden okunk meg van az ígéretek megvalósulásában binni.

SPORTVILÁG

A Zsilvölgyi bajnokesapat Kolozsváron

Óriási érdeklődés nyilvánul meg a kitűnő Zsilvölgyi bajnokesapat vasárnapi vendégszerelése iránt. A Jiul az elmúlt szezonban, amikor az országos bajnoki selejtező során megverte a Romániát, a legjobb benyomást keltette Kolozsváron. Abszolút fair csapat, amely stílusos, szép focball játszik. Külön erényük pompás összjátékuk. A Jiul az országos döntőig küzdötte fel magát és ott is minimális gólaránnyal szenvedett vereséget a Colteától. A vasárnapi mérkőzésen ellenfelük a szimpatikus KMSC mindent elfog követni, hogy szép játékkal, az őszi szezonra visszahódítsa a régi focball-közönséget. Feltétlen nivós, szép küzdelmet várunk a komoly őszi szezon bevezető mérkőzésétől.

Ujságírók-Nyomdászok derby-je

Vasárnap délután fél 4 órakor a Jiul-KMSC mérkőzés előtt lesz megtartva, az ujságíró-nyomdász Derby.

Az ujságírók, az egész éven át bocszantásukra elkövetett sajtóhibákat megbosszulandó, legerősebb felállításban lépnek a küzdőterre.

Újabb cég-mérkőzések

A Szabó Jenő cég által kezdeményezett focballmérkőzések nemcsak a nagyközönség, hanem az összes helyi cégek fiataliságában is óriási érdeklődést váltott ki Vasárnapi a Morvai cég agilis csapata hívta ki a Szabó Jenő cég csapatát.

Az érdekes focballmérkőzés a sporttér nagypályán vasárnap reggel fél 10 órakor lesz megtartva.

Délután 2 órakor az ujságíró-nyomdász mérkőzés előtt a Lepaga cég és Gólya áruház csapatai mérkőznek.

Turnéra szerződötték a marathoni futók világbajnokát

(Páris, aug. 31.) A Le Petit Parisien közlése szerint az amszterdami olimpiás marathoni futásának világbajnoka El Ouafi a napokban elhagyja Franciaországot s hajóra száll Amerika felé. A marathoni futás győztesét egy amerikai konzorcium leszerződöttette hathónapos amerikai turnéra, melynek során tízszer kell résztvennie különböző városokban rendezendő versenyeken a negyvenkét kilométeres és tízszer huszonöt kilométeres távolságra kiírt hosszútáv futásban. El Ouafi körülbelül kétszázötvenezer frank honoráriumot kap turnéján s ezzel amatőr sportolói pályáját befejezte.

Nőlgycim!

A legszebb filcujdonságok megérkeztek minden színen és minden árban

Szabó Rózsika

kalapüzletében

Filcalakítások egy nap alatt a legolcsóbban készülnek. Figyelmes kiszolgálás, olcsó árak. — szíves pártfogást kér

SZABÓ RÓZSIKA

CLUJ, Str. Reg. Ferdinand 25. Főpostával szemben.

INGYEN KÉPESLAP MELLÉKLET!

Vegye meg
vasárnap reggel

a

MAI VILÁG-ot

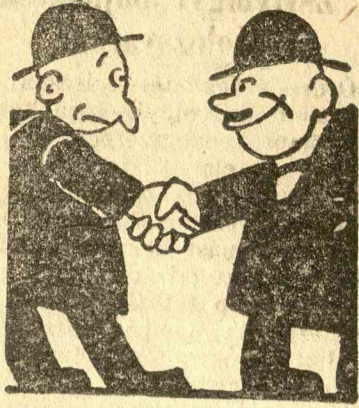
mely ekkor is, mint
mindennap

csak 4 lei,
de

ingyen ad minden számhoz egy
kitűnő képeslapot.

Ne fogadja el
vasárnap a lapot képeslap nélkül!

Fogadjunk...

— Fogadjunk, Pancser, el sem hiszi, ha mondom, hogy a petróleumpanamának nem akad gazdája. A sok milliárdot jelentő szerződést most senki sem tekinti édes gyermekének...

— Ezt meg tudom érteni. A kolozsvári törvényszéken történt valami hasonló eset. Egy kis lány állt a bíróság előtt tanúként. A bírósági elnök kérte:

„Ki az anyád?”

„Nekem nincs anyám.”

„Ha sem apád, sem anyád, hogy jöttél a világra?”

„Ugy kérem szépen, hogy egyik nénikémnek pechje volt.”

— Ahá, értem Pancser ur, valakinek pechje volt a politikusok közül. Hát tudja mit, a jó isten sok hasonló pech-el sújtson minden igaz hívót...

— De mit szól, Pancser ur, újra a nyelvvizsgákhoz. Nem elég, hogy szegény tisztviselők a csontjukról a bőrt odaadták, most az agyvelejükre kerül a sor...

— Így van ez rendjén, kérem. Nem olvasta a történetet a sivatagban eltévedt expedícióról? Kísorsolnak egyet, hogy megegyék a többiek. Erre a kísorsolt elkezdett sirni, hogy ő családos ember, mire egy öreg ember vállalkozott helyette meghalni, előhúzza revolverét és fejéhez tette. A megmentett erre odaugrott hozzá és így szólt:

„Ne főbe, hanem szíven szíveskedjék meglőni magát, mert egy gyengém van: nagyon szeretem a velőt...”

— Igen, Pancser ur, értem már, akik helyükön maradtak, megmentették kissé az új közigazgatást, de hát vannak kiknek gyengéjük: a velő...

— No látja, hát ez a veleje...

— De mit szól, Pancser, aláírjuk a békepaktumot Párisban...

— Ha már a kölcsönpaktumot nem írhattuk alá, legalább békén legyen...

— Szóval, Pancser ur, béke ve-
lünk...

— És akkor ki ellenünk! Kölcsön helyett béke, ebben is maradunk.

— Apropos, Pancser ur, érdemes volt Bratianu Vintilának külföldre utazni?

— Hát érdemes volt! Ott is csak azt tudja meg, hogy Mira légyfogónál nincs jobb a világon.

— No várjon, Pancser, mit szól az iskolaév kezdetéhez?

— Hát csak annyit, hogy ha a gyermekeink annyit szenvednek az iskolában, a szülők kötelessége, hogy ellássák őket szép ruhával és előírásos egyensapkával Adlertől a Szentgyház-ucca 5 alatt... Ez az igazi öröm a gyerekeknek és ebben is maradjanak...

A párisi emigránsok, Károlyi Mihály, Miljukov, Kerenszki, Turatti fáradtak, félreálltak, hazavágnak

Károlyi Mihály gróf mint újságíró egy francia és angol lap megbízásából indult Mexikóba

(Páris aug. 31. A Mai Világ tud.)

A nagy boulevardok kis mellék-uccáiban, a szürke, fojtott levegőjű kis szállodákban ezer meg ezer ember él, és tengődik késő esestjei a nagy világháborúnak, hadifoglyok idegen országban, a saját meggyőződésük foglya. Ezek a politikai száműzöttek alapján szerencsétlen emberek, mert még azok a ritka emigránsok is, akiknek jól megy a soruk idegen földön, gyógyíthatatlan betegek, a **hónvagy betegek**.

Akárhogyan takargatják, ez csendül ki a párisi emigránsok minden szavából. Károlyi Mihály akármi-lyen nyugodt és akármi-lyen csön-
des is, a halk szavak mögött ki-
csendül az olthatatlan vágy a ma-
gyar szó, a magyar levegő, a ma-
gyar föld után. Nagyon megöreg-
edett,

nagyon megrökkant Károlyi Mihály,

keskeny, franciás kecskeszakáll, amelyet nemrégiben növesztett, hófehér, a szeme gyűrött és beesett, de a külseje minden kopottsága ellenére is még mindig a régi gaval-
lérára vall.

— Nem hiszem magam sem, hogy egyhamar hazakerülhetnék — mon-
dotta —, nem hiszem. Hiába, ez
hozzátartozik a háborúhoz.

**A háboruban elesetek az em-
berek, a háború után elesetek
a politikusok.**

Nem magam vagyok ebből a faj-
tából Párisban. Van itt hozzám
hasonló bőven. Az emebriesség a
nagy megpróbáltatás után fáradt,
különösen fáradtak vagyunk mi,
magyarok, akiknek a török hódol-
tság után majd száz évre volt szük-
ségünk, hogy újból erőre kapjunk.
Fáradt Magyarország, fáradt a pa-
rasztság, a munkásság és a polgár-
ság egyaránt s

**bűn volna a lassu lábadozást
megzavarni.**

— In még sokáig kell, hogy hallgas-
sak. Hogy szeretnék-e hazatérni?
Istenem...

Egyelőre Mexikóba indult el,
mint egy nagy francia és egy an-
gol lap tudósítója.

A párisi emigráció zömét mégis
csak az oroszok adják, akiknek
minden szürke foglalkozásuk elle-
nére is romantikus életük. Soffő-
rök, akik valaha a császári gárda-
ezredek színes egyenruháját hord-
ták, admirálisok, akik ma nagy
szállodák, de néha bizony nagyon
kicsiny garnik éjjeli portásai,

**nagyhercegnő, aki a Téli Pa-
lota táncterméből egyenesen
egy párisi szabó mellé került
polgári feleségnek.**

Miljukov tanár, a Sorbonneon az
orosz történet megbízott tanára s
az egész világon szétszórt orosz
emigráció legtekintélyesebb lapjá-
nak, a „Poszlednie Novsozi”-nak
a főszerkesztője, ma igen szerény
mondhatni szegényes életet él. Pe-
dig Miljukov volt valaha az orosz
polgárság legnagyobb reménye,

a pétervári egyetem tanára, aki a
saját kis palotájában lakott Péter-
várott s a Dumában a Kadetteknek,
a konstitucionális demokratáknak
volt a vezére. Ő volt az, aki az
orosz forradalmat Sir Georges
Buchanannal, az angol nagykövet-
tel együtt kirobbantotta.

— Nem, kedves barátom — így
szólt hozzám —, egyhamar mi nem
kerülünk haza. Sokáig tart, auig
a fordulat megérkezik, öreg ember va-
gyok én már, nemígen érem én azt
meg. De hát tudós ember, hamar
megvigasztalódik.

Kerenszki,

a híres Szasa Kerenszki, már bű-
zakodóbb. A „Dni”, egy másik
orosz újság szerkesztőségében fo-
gadott, szimpla, szűk és füstös kis
szobában, amilyenek az özönvíz
előtt vidéki lapok szerkesztőségei
voltak.

**— Ne higyeje, hogy olyan
sokáig tart! — mondja. — A
milyen hirtelen jött a bolseviz-
mus, olyan gyorsan el is mu-
lik.**

Persze, amíg a bolsevizmust nem
izolálják az európai népek, amíg
futó s néha nagyon bizonytalan nyo-
reség kedvéért üzleteket kötnek
velük, nagy összegeket kölcsönöz-
nek nekik, addig valahogy tart-
ják magukat. De, látja, a németek
alapos leckét kaptak; az angolok,
és pedig még az angol szocialisták
is tudják már, kivel van dolguk s
eljön az idő, amikor a Kreml urai
elhagyatva és egyedül állanak Eu-
rópa keletén. Akkor, de csak akkor
itt majd a mi óránk.

Az olaszok vezére az emigráció-
ban

Turatti,

akit egy kis bár sarokasztalánál
hívei körében megtaláltam, patta-
gó, rideg és tragikusan csendülő
zengzetes szavakban kongatta meg

**a halálharangot a Duce és hi-
vi felett.**

Az áruló, én sohase szerettem, utál-
tam romagnai frázisait, önteltségét,
érelgőségét. De ne higyeje, hogy
sokáig huzza! Már hibákat követ
el, már érzi, hogy nagyot kell pro-
dukálnia, kézzelfoghatót, hasznot-
hajtót érzi, hogy ma már nem csak
a munkásság, hanem még a nagy-
töke is ellene fordult s érzi azt,
hogy végül egyedül marad Európá-
ban. S a leszámolás szörnyű lesz,
mert mi, olaszok, nem uralkodunk
ugy magunkon, mint ti, északiak.
Csak egyszer otthon lehessenek Itá-
liában.

Br. P. E.

SZÍNHÁZ

SZÍNHÁZI IRODA HIREI

HETI MŰSOR

Péntek: Rómeo és Julia. (Shake-
peare-tragédia, új betanulással,
új szereposztással. Nagyon olcsó
mozi helyárrakkal.)

Szombat: Szeretők iskolája. (Az új
idény első előadása. Párisi vig-
játék-újdonság, először. Poór Li-
li föllépésével. Premiére bérlet.)

**Vasárnap délután fél 3 órakor: Mu-
zikus Ferkó.** Nagyon olcsó, mo-
zi helyárrakkal.)

**Vasárnap délután 6 órakor: Szeretők
iskolája.** Rendes helyárrakkal.)

**Vasárnap este háromnegyed 9 órakor:
Marinka, a táncosnő.** Kondor
Ibolya, szerződött tag bemutat-
kozása.)

**Ma este van a Szeretők iskolája pre-
miéreje.** — Óriási érdeklődéssel várja
a közönség a mai estét. A Szeretők
iskolája című ragyogóan szellemes pá-
risi vigjáték-újdonságnak lesz a bemu-
tató előadása premiére-bérletben. A
kinek még nincs jegye a ma esti elő-
adáshoz, siessen a pénztárhoz, bizto-
sítsa helyét.

Vasárnapi előadások. — Vasárnap
három előadás lesz: Félhárom órakor
a Muzsikus Ferkó című operette kerül
színpadra nagyon olcsó mozi-helyárrakkal,
(50, 40, 30, 20 és 10 lej) 6 órakor a
Szeretők iskolája című újdonságnak
lesz a második előadása és este há-
romnegyedkilenckor a színház új ope-
retteprimadonnája Kondor Ibolyka fog
föllépni a Marinka a táncosnő-ben.

Eva grófnő az első operetteújdonság.
Az idei évad első operetteújdonsága
Szirmai Albert óriási sikerű Eva gróf-
nő-je lesz. Főszereplők lesznek Kará-
csenyi Ili (Eva), Kondor Ibolyka (Sá-
rika), Kun Magda (Nadja), Sólyom
Győző (Miklós), Ihász Aladár (Achil-
les), Tompa Béla (Sándor), Leóvey
Leó (Herceg), Réthelyi Ödön (Tábor-
nok), Selmeczi Mihály (Guidó). Az
Eva grófnő premierje a jövő hét végén
lesz.

**Kedden Sólyom Győző bemutatko-
zása — Cirkuszhercegnőben.** Az új
énekeshonvivánt Sólyom Győző, akit
a legjobb hírek előznek meg, kedden
este a Cirkuszhercegnőben fog bemu-
tatkozni.

Felelős szerkesztő:

SERESS JOZSEF

Keresünk

egy 3 és egy 4—5
szobás

komplett lakást.

Ajánlatokat a kiadóba „Mayas
bért fizetünk” jellegű kérvény.
Közvetítést díjazunk.

Hotel Metropol Bukarest

A királyi palotával szemben

Modern comfort!

MAI VILÁG

minden olvasója

Modern confort!

15% kedvezményt kap a szobaárakban

ha felmutatja ezt a hirdetést!